

Aan de minister-president, ministers en staatsecretarissen
Tweede kamer
Den Haag

Woerden, 27 juli 2026

Onderwerp Kabinetsoproep het glas is leeg
Ref UC2026029/UDE/MvH/NRE
Contactpersoon Hans Kant, Hoofd Belangenbehartiging, j.kant@khn.nl

Geachte minister-president, ministers en staatssecretarissen,

In aanloop naar Prinsjesdag doet Koninklijke Horeca Nederland een dringende oproep aan het kabinet: voorkom lastenverzwaringen en geef horecaondernemers weer ruimte om te ondernemen.

Het kabinet heeft de afgelopen jaren meermaals het belang van toerisme en de gastvrijheidssector voor Nederland benadrukt. De horeca vormt een belangrijk onderdeel van de gastvrijheidssector. Met een omzet van € 33,9 miljard en 522.000 werkzame personen in 2025, was de horeca goed voor 4,5% van de totale werkgelegenheid in Nederland. Daarmee is de horeca een economische sector van belang.

Die economische waarde vertelt echter niet het hele verhaal. De horeca is de huiskamer van de samenleving waar mensen ontspannen en zich met elkaar verbinden. Daarnaast versterkt de horeca de aantrekkingskracht van winkelgebieden, cultuur en recreatie doordat gasten ook gebruikmaken van andere voorzieningen. Daarmee draagt de horeca direct bij aan de leefbaarheid en vitaliteit van dorpen en steden.

Horeca staat onder druk

Maar deze rol staat onder druk. Horecaondernemers zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met een opeenstapeling van lastenverzwaringen. De btw-verhoging op logies van 9% naar 21%, de alsmaar stijgende energiekosten en vooral de enorm gestegen personeelskosten eisen hun tol. Grote stijgingen van het wettelijk minimumloon, en daarmee ook van de jeugdlonen, hebben een enorme impact op een sector waarin meer dan 50% van de werknemers jonger is dan 25 jaar.

Ook de drinkwaterprijzen en de regeldruk nemen toe. De komende jaren komen daar verdere verhogingen van de alcoholaccijnzen, lokale lasten zoals de toeristenbelasting en nieuwe belastingen op voeding en dranken bovenop. Een

overzicht van de belangrijkste lastenverzwaringen hebben we in de bijlage¹ bij deze brief verder uitgewerkt.

Iedere maatregel afzonderlijk lijkt misschien beperkt, maar de optelsom zet horecaondernemers steeds verder onder druk. Zij hebben de afgelopen jaren veel kosten zelf opgevangen om de rekening voor gasten zo beperkt mogelijk te houden. Maar de marges zijn inmiddels flinterdun en de reserves zijn verdwenen.

De gevolgen worden zichtbaar

De gevolgen worden inmiddels zichtbaar in de horeca:

- Uit een recent onderzoek van KHN onder de hotellerieleden blijkt dat de gemiddelde bezettingsgraad met bijna 10 % is gedaald in de eerste twee kwartalen van 2026. Uit de laatste sectorupdate van de Rabobank blijkt dat vooral buitenlandse gasten vaker wegblijven. Dat raakt niet alleen hotels. Hotelgasten besteden ook geld bij winkels, musea, culturele instellingen en recreatiebedrijven in de omgeving. Minder bezoekers betekent daarom minder omzet en werkgelegenheid en minder levendige binnensteden en dorpskernen.
- We zien dat terug bij restaurants, quickservicerestaurants en café- en nightlifebedrijven, waar het aantal bezoekers met maar liefst 3,3 % is gedaald in het eerste half jaar van 2026. Gasten geven met name minder uit aan gerechten.
- Ook de financiële positie van horecaondernemers verslechtert. Volgens Rabobank kampt 20% van de horecasector met problematische schulden en zag bijna 40% de winstgevendheid afnemen. Dit beeld wordt bevestigd door het recente sentimentsonderzoek dat KHN samen met NielsenIQ onder de leden heeft uitgevoerd. Maar liefst 36% van de leden geeft aan niet winstgevend te zijn. Uit dat onderzoek blijkt dat ondernemers zich vooral zorgen maken over de enorme stijging van de personeels- en inkoopkosten, maar ook over de dalende koopkracht van consumenten.

Deze rapporten en cijfers maken duidelijk dat de financiële rek er bij veel ondernemers uit is.

Onze oproep aan het kabinet

In het coalitieakkoord **“Aan de slag. Bouwen aan een beter Nederland”** heeft u duidelijk aangegeven dat ondernemerschap een prominente plaats inneemt en dat ondernemers een van de belangrijkste motoren zijn achter economische groei, innovatie en brede welvaart. Daarnaast heeft u specifieke voorstellen opgenomen in de actieagenda voor de gastvrijheidssector. Wij roepen u op om deze plannen zo snel mogelijk te vertalen naar de Miljoenennota en de plannen die op Prinsjesdag worden gepresenteerd.

Concreet vragen wij het kabinet om:

- verdere lastenverzwaring te voorkomen en geld uit te trekken voor lastenverlichting;
- de gevolgen van de btw-verhoging op logies opnieuw te beoordelen;
- af te zien van indexatie van de alcoholaccijnzen, die rechtstreeks doorwerkt in de horeca;

¹ Zie opsomming in de bijlagen

- geen verdere verhogingen (anders dan de vaste aanpassingsmomenten) van het wettelijk minimum loon en de jeugdloonpercentages
- samen met gemeenten te werken aan beheersbare en voorspelbare lokale lasten, waaronder een wettelijk maximum op toeristenbelasting;
- de regeldruk voor ondernemers daadwerkelijk terug te dringen, *Zie bijlage 2*
- investeringen in verduurzaming, innovatie en toegankelijkheid beter te ondersteunen. *Zie bijlage 2*;
- zo snel mogelijk werk te maken van de ambities uit het coalitieakkoord voor het sociale domein. Voor de horeca als mkb-branche gaat het met name om:
 - de loondoorbetaling bij ziekte, in het bijzonder het tweede ziektejaar;
 - verplichtingen rondom zieke werknemers op grond van de Wet verbetering poortwachter;
 - versoepeling van het ontslagstelsel.

Ruimte voor ondernemen

Een toekomstbestendige horecasector begint bij ondernemers die de ruimte krijgen om gezond te ondernemen. Prinsjesdag is het moment om die ruimte te bieden.

Met vriendelijke groet,

Koninklijke Horeca Nederland

Udo Delfgou
Algemeen directeur

Bijlage 1. Stijgende lasten horeca

De afgelopen jaren zijn verschillende lastenverzwaringen ingevoerd die direct doorwerken in de kosten en marges van horecaondernemers.

- **Het btw-tarief op logies is per 1 januari 2026 verhoogd van 9 naar 21%**
Dat heeft een breder effect dan alleen de hotellerie. Tegenover iedere euro die in een hotel wordt besteed, staat € 3 die buiten het hotel wordt uitgegeven.
- **Stijgende energielasten raken de horeca relatief zwaar**
Door de vele keuken- en koelapparaten is de horeca een relatief energie-intensieve sector. De horeca kent duidelijke piekuren en heeft nauwelijks mogelijkheden om het energieverbruik naar andere momenten te verplaatsen.
- **Personeelslasten zijn gestegen**
De personeelskosten in de horeca zijn de afgelopen jaren fors gestegen, onder andere door de verdere verhoging van het wettelijk minimumloon: circa 13% tussen januari 2024 en juli 2026 en bijna 40% sinds 2022. Dit zorgt voor opwaartse druk op het gehele loongebouw van de Horeca-cao, die KHN sluit met De Horecabond en CNV. Het gevolg is dat de personeelskosten harder stijgen dan andere kosten en inmiddels de grootste zorg van horecaondernemers vormen.
- **Drinkwaterprijzen gestegen**
Door stijgende drinkwaterprijzen, flink stijgende waterschapslasten en een hogere belasting op leidingwater nemen de vaste lasten voor horecaondernemers verder toe. Het plafond voor de belasting op leidingwater is per 1 januari 2026 verhoogd van 300 m³ naar 50.000 m³.

Daar komen de komende jaren alleen nog maar extra lasten bij

- **Minder mogelijkheden voor de inzet van flexibel personeel**
Het recent aangenomen wetsvoorstel Meer zekerheid voor flexwerkers maakt flexibel werken vanaf 2028 minder eenvoudig. In een sector waarin meer dan gemiddeld behoefte is aan een flexibele inzet van medewerkers, brengt dit extra uitdagingen en regeldruk met zich mee. Werknemers krijgen sneller recht op een bandbreedtecontract. De uitzondering voor studenten en scholieren wordt beperkt tot gemiddeld 16 uur per week op jaarbasis, met extra administratieve lasten tot gevolg.
- **Automatische indexatie van de alcoholaccijns**
In het pakket maatregelen waarmee het kabinet de compensatie voor stijgende energielasten wil financieren, staat het voorstel om de alcoholaccijns per 1 januari 2027 structureel te indexeren. Dit leidt tot stijgende alcoholaccijnzen. De accijns wordt geheven bij producenten en importeurs, maar zal naar verwachting een-op-een worden doorberekend in de inkooprijzen voor onder andere horecaondernemers.
- **Voortdurende stijging van lokale lasten, waaronder toeristenbelasting**
De toeristenbelasting is in 2026 gemiddeld met 10% gestegen. Er geldt geen wettelijk maximum voor toeristenbelasting en gemeenten kunnen de inkomsten besteden voor ieder willekeurig doel.
Een negatieve uitschieter is Amsterdam. De gemeente kent nu al de hoogste toeristenbelasting van Europa, met een tarief van 12,5% van de kamerprijs. De nieuwe coalitie heeft aangekondigd dit tarief per 1 januari 2027 te verhogen naar 16% en vervolgens jaarlijks met 1 procentpunt te laten stijgen tot 20% in 2030.

- ***Suikerbelasting***

Er liggen scenario's voor de invoering van een suikerbelasting op alcoholvrije dranken. Het kabinet is daarnaast van plan een suikerbelasting op voedingsmiddelen in te voeren. De prijzen van voedingsmiddelen zijn de afgelopen jaren al flink gestegen en zullen door deze belastingen verder stijgen. Tegelijkertijd is het de vraag of deze maatregelen een substantiële bijdrage leveren aan het terugdringen van overgewicht.

- ***Strengere regels voor investeringen in energiebesparing***

Aanvankelijk was het de bedoeling om de verbruiksdrempel voor gas en elektriciteit, waarboven bedrijven energiebesparende maatregelen moeten nemen, te verhogen. Vooralsnog is besloten dat niet te doen. In de plannen die voor internetconsultatie zijn voorgelegd, staat wel dat bedrijven en organisaties boven deze drempel verplicht worden alle energiebesparende maatregelen uit te voeren die zich binnen zeven jaar terugverdienen. Dat was vijf jaar. Hierdoor moeten ondernemers eerder verplicht investeren, terwijl veel van hen daar onvoldoende financiële ruimte voor hebben.

Bijlage 2. Knelpunten rond regeldruk en financierbaarheid

1. Regeldruk: goede bedoelingen stranden in uitvoering

Ondernemers worden geconfronteerd met een groeiend aantal regels, administratieve verplichtingen en toezichtslasten. Een concreet voorbeeld waarvoor KHN namens de horeca al jarenlang aandacht vraagt, is de verplichting om dagleidinggevenden bij te schrijven op het aanhangsel bij de Alcoholwetvergunning.

Ondanks het kritische advies van het Adviescollege Toetsing Regeldruk, herhaalde oproepen vanuit de Tweede Kamer, waaronder de aangenomen motie-Kisteman, en brede signalen uit de praktijk is deze onnodige administratieve verplichting nog altijd niet afgeschaft. Ondernemers wachten al geruime tijd op duidelijkheid en daadwerkelijke lastenverlichting.

KHN vraagt de Kamer daarom:

- haast te maken met het afschaffen van onnodige regels;
- het kabinet aan te spreken op het uitblijven van concrete opvolging van het ATR-advies;
- door te pakken met het afschaffen van de bijschrijfplicht voor dagleidinggevenden.

2. Financiering en financierbaarheid

Veel ondernemers willen investeren en vernieuwen, maar beschikken niet over voldoende financiële ruimte of hebben onvoldoende toegang tot financiering. Voor een aanzienlijke groep horecaondernemers spelen ook de terugbetalingen van coronaschulden nog een belangrijke rol.

Ongeveer 75% van de horecabedrijven heeft tijdens de coronaperiode gebruik moeten maken van steunmaatregelen, veelal in de vorm van uitstel van belastingverplichtingen. Inmiddels wordt de keerzijde daarvan zichtbaar. Door de lage marges blijft er, naast de hogere lasten en personeelskosten, onvoldoende geld over om deze schulden af te lossen of middelen opzij te zetten voor toekomstige investeringen.

Daardoor neemt de investeringsruimte af en komen ondernemingen onder druk te staan die van grote betekenis zijn voor de leefbaarheid, werkgelegenheid en voorzieningen in steden, wijken en dorpen. Dat geldt ook voor bedrijven die zonder deze schulden financieel gezond zouden zijn.

De kernvraag is daarom niet alleen hoe we ondernemers financieren, maar vooral hoe we ervoor zorgen dat zij financierbaar blijven.

In de verzamelbrief MKB-financiering beschrijft de minister verschillende financieringsmogelijkheden. Hij geeft daarbij aan niet zozeer nieuwe subsidieregelingen of fondsen te willen oprichten, maar vooral de toegang tot bestaande financiering te willen verbeteren en de non-bancaire financieringsmarkt te willen versterken.

Maar daar zit nu juist het probleem. Voor ondernemers die wel levensvatbaar zijn, maar door coronaschulden, lage marges en verplichte investeringen onvoldoende financierbaar zijn, bestaan geen passende mogelijkheden. Met alle nieuwe maatregelen in de horeca is dat echter wel een groep die financieringsproblemen heeft. Dat is mede het gevolg van overheidsbeleid van de afgelopen jaren.

Om aan nieuwe verplichtingen te kunnen voldoen, hebben ondernemers financiering nodig. Die kan door de lage marges vaak niet uit de eigen onderneming worden betaald, waardoor externe financiering noodzakelijk is. Tegelijkertijd blijkt uit de brief van de minister dat die financiering voor een deel van de ondernemers niet beschikbaar is.

KHN vraagt daarom aandacht voor ondernemers die wel levensvatbaar zijn, maar onvoldoende financiële ruimte hebben om verplichte investeringen te doen terwijl de overheid die investeringen wel van hen verlangt.

Wij vragen om:

- maatwerk voor ondernemers met beperkte investeringsruimte;
- een financieringsinstrument voor ondernemers die verplicht moeten investeren, terwijl hun marges door overheidsingrijpen onder druk staan;
- onderzoek naar manieren om de risico's van verplichte investeringen beter te verdelen tussen overheid en ondernemer.

Bij verplichte investeringen, bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming, ligt het financiële risico nu volledig bij de ondernemer. Wanneer een verplichte verduurzamingsinvestering zich bijvoorbeeld niet binnen zeven jaar terugverdient, zou dat risico niet volledig voor rekening van de ondernemer moeten komen.

Een mogelijkheid is financiering met aflossing naar draagkracht en een maximale looptijd, vergelijkbaar met de systematiek van een studielening. KHN vraagt om de financiële gevolgen en uitvoerbaarheid van een dergelijk instrument te onderzoeken.

